

[Landbrugsministeren.]

til afgørelse, f. eks. erstatningskrav for skade på dambrug, eller at tvistigheder må afgøres i forbindelse med behandlingen af sager om gennemførelse af fælles anlæg. Hvor lovgivningen ikke indeholder udtrykkelige bestemmelser om særordninger, afgøres spørgsmål om loves og dokumenters fortolkning og om erstatning af de almindelige domstole.

For øjeblikket kan i visse tilfælde skadelidte vælge, om han vil indbringe sit erstatningskrav for domstolene eller for landvæsensretterne. Ved de foreslåede ændringer trækkes grænsen mellem de almindelige domstole og de særlige landvæsensretter tydeligere op; efter forslaget til § 72, stk. 4, i vandløbsloven og forslaget til ændret affattelse af § 26, stk. 3, i lov om landvæsensretter gøres det klart, at spørgsmål, som normalt hører under de almindelige domstole, kun kan afgøres af landvæsensretter, når begge parter i tvisten er enige herom.

Som det fremgår af bilag 13 til spilleadvandskommissionens betænkning, har Advokatrådet henstillet, at almindelige retsplejeprincipper anvendes, når landvæsensretter behandler erstatningssager. Der er i bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om landvæsensretter gjort nærmere rede for, at Advokatrådets henstilling næsten fuldstændigt er fulgt ved ændringsforslagene til vandløbslovens § 7 og § 72, stk. 4, samt de i det foreliggende lovforslag foreslåede ændrede affattelser af § 26, stk. 3, og § 31 i lov om landvæsensretter.

Af de øvrige forslag til ændringer i lov om landvæsensretter skal jeg sluttelig fremhæve forslag nr. 3 om i lovens § 7 at give adgang til at nedsætte faste landvæsenskommissioner til behandling af alle sager, der vedrører et byudviklingsområde eller et samlet naturligt afstrømningsområde. Herved kan der, hvis der viser sig særligt behov derfor, etableres en ordening, som spilleadvandskommissionen har fremhævet som gavnlige til opnåelse af den ønskelige koordination af kommunernes løsning af spilleadvandets afledning og rensning, og som også harmonerer med den af ECE anbefalede organisation. Fremtiden må vise, hvilken ordening der er mest egnet under vore forhold.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale også dette lovforslag til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m. og forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.*

Ved de to lovforslag søges de fornødne midler til gennemførelse af udlånsvirksomheden til de nævnte formål stillet til rådighed for finansåret 1968-69.

Forslaget til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m. skal afløse den gældende udlånslov for finansåret 1967-68.

De beløb, der i §§ 1 og 2 foreslås stillet til rådighed henholdsvis af jordfondens og af statskassens midler, er sammenlagt af samme størrelse som beløbene i den gældende udlånslov, nemlig 15 mill. kr. af jordfonden og 50,7 mill. kr. af statskassen. Fordelingen af de to beløb til de enkelte formål er også som i den gældende lov, alene med den ændring, at der af statskassen stilles 2 mill. kr. mindre til rådighed til oprettelse af nye selvstændige landbrug, men til gengæld stilles 2 mill. kr. mere til rådighed til oprettelse af nye selvstændige gartnerier under hensyn til den stigende interesse, der har vist sig for oprettelse af gartnerbrug.

For så vidt angår de enkelte lånesatser i § 3 skal jeg bemærke, at maksimumsbeløbene for lån til jordkøb er fastsat uændret, bortset fra at det absolutte maksimumsbeløb for jord til gartnerier er forhøjet til 65.000 kr. under hensyn til jordpriserne i de områder, som er særlig egnet til etablering af gartnerkolonier. Derimod har de fortsat stigende byggepriser og prisstigninger i øvrigt gjort det nødvendigt med en forhøjelse af de fleste af de øvrige lånesatser. Jeg gør her særlig opmærksom på forhøjelsen af lånesatsen til opførelse af drivhuse, der er nødvendig, hvis der skal kunne indrettes tidssvarende drivhuse.

Jeg henviser i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget.

I forslaget til lov om udlån til arbejderboliger på landet er de beløb, der foreslås stillet til rådighed af jordfondens og statskassens midler, sammenlagt af samme størrelse som i den gældende udlånslov, nemlig 50.000 kr. af jordfondens midler til statens erhvervelse af byggegrunde og 25 mill. kr. af statskassens midler til udlån.